

ALI SMO PRIČA NOVEMU PREPORODU SVETA? ...

Sovjetski imperij postaja čimdlje bolj podoben hiši iz kart, ki se utegne ob priložnostnem stresljaju podreti. — Med sateliti nevarno vre. — Dežele, ki naj bi bile ljudski in delavski paradiž, so dom koritarstva, korupcije, gladu in ljudskega gneva.

VSAK DAN nam prinaša nove dokaze, da je položaj Sovjetske zveze mogoče manj varen, kakor je ona samo domnevala. Danes je mnogo razlogov, ki potrjujejo domnevo, da bi večina satelitskih armad ne hotela v vojno proti Zapadu, če bi jim Kremenj to ukazal.

Revija "U. S. News & World Report," ki izhaja v Washingtonu, poroča, da ima sedem komunističnih držav ob sovjetskih evropskih mejah pod orožjem 1,200,000 mož, morda celo več. Ampak dogajajo se sila značilne stvari. V bližini Bromberga v Poljski je bilo poljskim oficirjem ukazano, naj izčistijo ulice protikomun. izrednikov. Toda vojaki so razonožili svoje lastne častnike ter se pridružili izrednikom nakar so morale priti sovjetske čete, da so vzpostavile red. Dezertacije ali pobegi iz satelitskih armad se stalno množijo.

Položaj v Čehoslovaški
V Čehoslovaški polovici vojaških novincev ne zaupajo ostrega streliva. Češki častniki so se nedavno uprli povelju, da bi poslali vojaške enote proti demonstrirajočim tovarniškim delavcem. Še več: v obraz Sovjetiji so zabrusili, da so politični komisarji pripovedovali vojaštvo, da samo kapitalistične države uporabljajo vojaštvo proti delavstvu! — Iz Madžarske poročajo o sabotažah in malomarnosti; romunska armada, ki obstaja iz samih kmetov, je trpka nad kolektivizacijo kmetij; — v Bolgariji skrbi komuniste podtalno gibanje med samo armado.

Na armade satelitov se ni zanesti
Na satelitske armade, o katerih je Moskva nekdanj mislila, da so njeno obzidje proti Zapadu, se ni kaj prida zanašati; možno je celo da bi se obrnile proti nji sami.

Komun. Kitajska je največja sovjetska satelitka, toda tudi tam se stvari ne razvijajo tako, kakor bi bilo vseh gospodarjem v Kremlju. Korejska vojna se je izkazala za mnogo težavnejšo in dražjo, kakor so komunisti predvidevali. Njihove najboljše armade so bile razbite, njihove izgube presegajo že milijon. — Načrti za industrializacijo Kitajske so zaostali daleč zadaj. K vsemu temu pa se je pridružila še nevarnost lakote. . . Gladno ljudstvo pa je nevarno ljudstvo, ker ve, da nima ničesar izgubiti.

Koritarstvo in korupcija
Koritarstvo in korupcija dvigata svoji ostudni glavi povsod, kjer naj bi bil ljudski in delavski paradiž. Čedalje bolj je razvidno, da je nujna potreba tista,

Vremenski
prerok
pravi:

Danes deloma oblačno, vroče in soparno. Popoldne dežni prahi. Ponoči bolj hladno.

Anglija izpričuje resnico svojega kramarstva

Zakaj izvajajo kitajski komunisti tik pred premirjem svoje besne, samomorilne napade

Severnokorejska armada je danes šibka in slabo oborožena sila 50,000 mož, dočim šteje moderno oborožena južnokorejska vojska skoraj pol milijona bojnikov. — To armado hočejo pred premirjem kitajski komunisti oklestiti in reducirati.

PANMUNJOM. — Združeni narodi so našli odgovor na vprašanje, ki je v zadnjem času v ospredju vsega sveta: Zakaj so kitajski komunisti pripravljeni doprinesati tako ogromne žrtve ob svojih napadih na južnokorejske divizije ob času ko imajo vsak trenutek podpisano premirje?

Visoki častniki Zdr. narodov so trdno prepričani, da namerava Peking res podpisati premirje. Še več: rdeča Kitajska je pripravljena umakniti se iz Koreje, kakor hitro je premirje podpisano. Seveda bo zahtevala da se umaknejo iz dežele tudi čete Zdr. narodov. Glede Zdr. držav komunisti pričakujejo, da se bodo tej zahtevi uprle, toda da jih bodo zavezniški pregovori, da pristanejo na to.

Toda kitajski komunisti vedo, da severnokorejska armada ni danes izdaleka več kos južnokorejskim divizijam. Zdaj se nam namreč nudi baš obratna slika od one iz leta 1950, v kolikor se tiče severnokorejske armade. Takrat je bila ta armada dobro oborožena in dobro organizirana. Imela je tanke, artilerijo in vse ostalo moderno orožje, dočim je štela južnokorejska vojska samo nekaj varnostnih enic.

Danes šteje južnokorejska armada skoraj 500,000 mož s tanki,

"Rdeča Hilda" je prepovedala slanke v Vzhodni Nemčiji

"Stavke pomenijo kapitulacijo sovražniku, igrajo v roke provokaterjem in ščitijo zločince pred kaznjem," se glasi novi Marxov nauk.

BERLIN. — Vzhodnonemški režim, ki si še vedno prizadeva pomiriti prebivalstvo, je včeraj izjavil, da so štrajki "fašistični puči."

Tozadevno razglasilo je dala javnosti "though" Hilda Benjamin, bolj znana pod vzdevkom "rdeča Hilda," ki ima zdaj položaj ministra pravosodstva. Ta razglasila oziroma obvestilo je bilo objavljeno v uradnem komunističnem glasilu Neues Deutschland.

"Rdeča Hilda" je odredila zatvoritev in kaznovanje vseh antikomunistov, ki nasprotujejo režimu ter izjavila, da je bil njen prednik Max Fechner odstavljen, ker je naredil "osnovno napako," ko je dejal delavcem v sovjetski zoni, da imajo pravico do stavke.

"Stavke pomenijo kapitulacijo pred sovražnikom dajejo potuho provokaterjem, ščitijo kriminalce pred kaznjem ter jim dajejo možnost, da nadaljujejo s svojim zločinskim delom," je rekla "rdeča Hilda."

(Upamo, da bodo slovenski "tovariši" v Chicagu in New Yorku malo komentirali o tej izjavi ter nam pojasnili to novo Marksovo vijugo! Ured.)

Na videz se s komunistično Kitajsko bori, v resnici pa jo diplomatično priznava in ji prodaja blago ter material, s katerim pobija naše vojaštvo v Koreji.

Stara betežnica, ki je nekdanj vladala svet, si z vsemi sredstvi prizadeva, da ohrani to, kar se še ohrani da.

VČERAJ SMO POROČALI o nesramni trgovini, ki jo vodijo nekatere zapadne države, zaveznice Amerike, s komunistično Kitajsko, kateri pošiljajo razno blago, da bo uspešnejše vodila v Koreji vojno proti nam ter pobijala naše vojake. Poročilo odbora, ki mu načeljuje senator McCarthy, naznanja, da se je ta trgovina s komun. Kitajsko v teku leta 1953 še povečala in to navzlic temu, da so Združeni narodi leta 1951 priporočili državam - članicam, naj glasijo embargo na ves strateški material za komunistično Kitajsko.

Dasi so Združene države prenehale trgovati z rdečo Kitajsko, ko so kitajski komunisti stopili v korejsko vojno, poročilo izkazuje, da vlada Zdr. držav financira 16 ladij ki so zaposlene z dovažanjem blaga rdeči, Kitajski. To so one ladje ki so bile tekom druge svetovne vojne prodane drugim deželam z namenom, da se jim pomaga pri obnovi njihove trgovske mornarice. Toda večino trgovine z rdečo Kitajsko oskrbujejo ladje, ki plovejo pod britansko zastavo.

Drzna izjava zunanjega urada
Britanski zunanji urad je na poročilo McCarthyjevega odbora odgovoril, da bo Velika Britanija še nadalje delala "biznis" s komunistično Kitajsko z ozirom na blago, ki ga ona ne smatra za strateško. Katero blago pa je strateško in katero ni, ko je vendar vse blago namenjeno okrepitevi kitajske domače in vojne ekonomije! — Prvih pet mesecev leta 1953 je Vel. Britanija prodala kitajskim komunistom za \$15,680,000 blaga, dočim ga je prodala v istem razdobju leta 1952 samo za \$5,900,000.

Gorostasna nesmisel
Tako je naneslo, da doživljamo gorostasno nesmisel, da dočim se mi borimo na življenje in smrt s kitajskimi četami v Koreji, pa naši zavezniški istočasno trgujejo in kupčujejo z našimi sovražniki. Menda se ne bo našlo "naprednjaka" ali "liberalca", ki bi se drznil oporekati izjavi odbora osvobozenega McCarthy-a, da to trgovino plačujejo ameriški fantje in moške s svojim življenjem. Ampak kaj je Angliji za nekaj življenj več ali manj, če se da pri tem lahko in hitro zaslužiti dolar! . . .

Vprav prizadevanja, da se nadaljuje trgovino s sovražnikom in da se hkrati zaščiti evropske investicije v Kitajski, so naredila iz korejske vojne eno najbolj čudnih vojen zgodovine.

Dasi je skupščina Zdr. narodov dne 1. feb. 1951 sprejela resolucijo, ki je proglasila komunistično Kitajsko kot agresorja proti Korejski republiki in Zdr. narodom, Vel. Britanija kljub temu nadaljuje s svojim priznavanjem komunistične Kitajske, pa tudi mi nismo nikoli proglasili vojne stanja med nami in Kitajsko.

Stopicanje za apizarji
In vse od takrat izkazujejo rekordi, da stopicamo za politiko Vel. Britanije v prizadevanju

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Četrta obletnica — V torek ob 8:15 je bila v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pokojno Mary Dolske v spomin 4. obletnice njene smrti.

S Koreje — Corp. Jos. A. Novak, sin Antona in Julije Novak, 1357 E. 52 St., se je vrnil iz Koreje, kjer je služil 13 mesecev. 12. avgusta se bo vrnil k vojakom, da odsluži še zadnjih 14 dni.

Štirideset let zakona — Anton in Julia Novak s 1357 E. 52 St. praznujeta v nedeljo 26. julija 40-letnico svojega srečnega zakona. Še mnoga zdrava leta!

Iz bolnišnice — Matt Brajdich, Sr., 1191 Norwood Rd., se je vrnil iz bolnišnice in se zahvaljuje za obiske, karte in rože.

Asesment — Vsi tajniki društev, ki pobirajo asesment v AJC na Recher Ave., bodo pobirali ta mesec asesment v ponedeljek 27. julija.

Štirideset obletnica — V petek ob 8:15 bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. John Robida v spomin 40. obletnice smrti.

K molitvi — Članice društva sv. Ane št. 4 SDZ naj pridejo molit danes zvečer ob 8. uri za pokojno Mary Majzel v Zakrajškem pogrebem zavodu. Jutri pa naj se po možnosti udeležijo pogreba.

Poizvedovalni kofček

Alojz Kusic, 1375 E. 39 St. išče Stanka Kotnik, ki živi nekje v Clevelandu ali bližnji okolici.

Novi grobovi

William Allit
Včeraj je umrl William Allit, stanujoč na 19500 Newton Ave., Euclid, O. Pogreb bo oskrbel Mary A. Svetek pogrebni zavod na E. 152 St. Podrobnosti jutri.

Podpis pogodbe med Finsko in Romunsko

LONDON. — Komunistična Romunija in Finska sta podpisali novo trgovinsko pogodbo, kakor je naznanila Moskva. Romunija bo izvažala Finski olje, kemikalije in lesne izdelke, v zameno pa bo dobivala od Finske stroje, železne cevi in drugo blago.

NAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON. — Amerika je poslala predsedniku Rheeju nadaljno noto, naj vendar sodeluje za dosego premirja.

BERLIN. — Sovjetija je danes zahtevala, da Združene države prenehajo s pošiljkami živih gladnemu prebivalstvu Vzhodne Nemčije. Sovjeti pravijo, da je ameriška dobrodelnost usmerjena v prizadevanje, da se razplamti novo protikomunistično revoluto.

MONAKOVO, Nemčija. — Komunistična Čehoslovaška je včeraj protestirala proti pošiljanju balonov nad Češko, ki so napolnjeni z zapadno protikomunistično propagando, češ da je to "provokativna akcija, namenjena za poostreženje mrle vojne."

LONDON. — Poljska komunistična vlada je odredila oprostitve 16 katoliških duhovnikov in treh redovnic, ki so se nahajali v ječi. Tako je naznanil radio v Varšavi.

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

NOVI VEK: I. Luteranstvo in cerkvena reforma med Slovenci

Toda reformacijski viharji so jih vzajemno s turško silo skoraj popolnoma iztrebili, ostala so le prazna samostanska poslopja in njih posestva, ki jih je avstrijska vlada porabila za druge namene.

V najstarejši izmed slovenskih kartuzij, v Žičah, je redovno življenje tri desetletja (1564-1595) popolnoma prenehalo. Že l. 1526. je prior Peter postal luteran in jo potegnil v daljni svet. Prior Blaž je slabo gospodaril, še hujše pa prior Stummel, katerega so morali odstavi in zapreti. Nekateri so posnemali Lutra in se oženili. Vendar se je tudi v zanemarjenem in propadlem samostanu našel marsikak plemenit značaj. Odpadlemu priorju Petru je sledil mučenik Andrej, katerega so Turki ujeli, ko so l. 1529., pustošili okoli Dunaja. Ker ni hotel zatajiti svoje vere, so ga trpinčili, in red ga je vpisal med mučeničke. Naslednik zapravljenega Stummela pa je bil laški prior Hugon, ki je šel l. 1569., ko so se bili razšli vsi drugi kartuzijani, vstajal zvesto o polnoči in opravljal duhovne ure, kakor da je navzoč ves redovniški zbor. Nezdramim razmeram v žički kartuziji je napravil konec nadvojvoda Karol, ki je l. 1564. odvzel menihom pravico razpolagati s samostanskim premoženjem in je za upravitelja imenoval papeškega nuncija Delfina. Redovna naselbina je s tem prenehala, v cerkvi so vzdrževali še nekaj časa božjo službo tuji duhovniki, posestva pa upravljali svetni oskrbniki. Samostanu je pretil popolen pogin. Ko ga je l. 1589. prišel obiskat runski opat Jurij Freissey, je poročal nadvojvodu Karolu: "Duhovnika ni tukaj nobenega. Služba božja je le vsakih štirinajst dni in sicer na delavnice. Vinogradi so v neredu, denarja ni nič. Samostan se bo porušil." Vendar kartuzijanski red ni na svojo hčerko ni pozabil in vse poizkusil, da žičko kartuzije zopet obnovi. Posrečilo se mu je l. 1593. zapuščen samostan zopet naseliti z redovniki, ki pa izprva niso imeli pravega reda, ker jim je manjkalo predstojnika. Še le pod priorjem Vianom Granvellijem (1595-1623) je zopet napočila doba mirnega razvoja.

Med tem, ko se je posrečilo žiče vsaj po mnogih trudih prvoletnemu namenu ohraniti, v notranjosti pa vedno kartuzijanskemu redu izgubljen. Ohranjenost nam tudi tu po ročaju o slabem gospodarstvu, pogostem menjavanju predstojnikov, o velikih vojnih nakladah in hudih vnanjih nadlogah. Ko ni bilo več dobiti domačega redovniškega naraščanja, so hoteli pomagati propadajoči redovni naselbini s sprejemanjem tujih redovnikov in odprli samostanska vrata mnogim ljudem dvomljivega značaja, ki so tu v silo iskali pribežališča, z razuzdanim življenjem še povečali nered in povzročili popolen propad. Nadvojvoda Karol je tedaj l. 1564. Jurkloster izročil nunciju Cahariju Delfinu v upravitelstvo, ki ga je zopet Inocenciju Moškoni dal v najem. V samostanu ni bilo nobenega redovnika več, temveč le dva kaplana, ki sta opravljala včasih sv. mašo. Posestva in poslopja so bila skrajno zanemarjena. Leta 1573. je vdrla truma upornih kmetov pod vodstvom Ilje Gregoriča v samostan in se v njem gostila z vsem, kar je mogla zaseči. Kartuzijanski red se je sicer mnogo prizadeval, da bi dobil Jurkloster nazaj, vendar je bil trud brezuspešen. L. 1591. je nadvojvoda Ernest podaril sa-

mostan jezuitskemu redu za vzdrževanje duhovskega semenišča v Gradcu, v čigar posesti je ostal do l. 1773, ko je bil red odpravljen.

Slično usodo, kakor obe štajerski kartuziji, sta imeli kranjski naselbini v Bistri in Pleterjah.

V Bistri se je pojavil razdirajoči vpliv luteranstva zlasti pod priorjem Gregorjem (1552-1564) ki je bil v zvezi z ljubljanskimi protestanti in je podpiral Trubarjevo književno podjetje. L. 1564. je sam prestopil k luteranu in bil od svoje službe odstavljen. Gregor je samostansko premoženje lahkomišelnopravljil in zapustil mnogo dolgog. Samostan je polagoma razpadal, starejši menihi so izumrli, samostanska šola je prenehala, naraščanja ni bilo več. Več desetletij je bival v Bistri poleg priorja le še en redovnik ali kapelan. Celotni meniške celice, zapuščene od stanovalcev, so razpadale. Nadvojvoda Karol je nameraval dohodke bistriškega samostana porabiti za vzdrževanje nove škofije, ki se je imela v Gorici ustanoviti. Toda načrt se ni izvršil. Vendar je nadvojvoda odstavil redovnega upravitelja Primoža Jobsta in dal samostanska posestva v najem. Kakor drugod, v Pleterjah, Velesovem, Mekinjah, so se znali luterani tudi tu polastiti samostanskega gospodarstva. Upravitelj Bistre je postal Janez Hoffmann, posestnik in oštr na Vrhniko, protestant po mišljenju in hud nasprotnik katoličanov. L. 1592. se je posrečilo kartuzijanskemu redu svoj samostan dobiti zopet nazaj. Prior Primož Jobst (1592-1597) se je z vso vnemo lotil dela, da obnovi staro naselbino. Doživel je veselje, da so se v zapuščenih prostorih bistriške kartuzije zopet naselili njegovi redovni bratje in da je vzkliklo ondi novo življenje.

Kartuzijanska naselbina v Pleterjah ni tako srečno prebila hude čase. Njo so uničili pred vsem turški naval. Ker je bila izpostavljena vednim sovražnim napadom, zato se red za njo ni tako potegoval, kakor za žiče in Bistrio. Sam redovni komisar Franc Quintana je dal samostanska posestva za šest let v najem protestantu Karolu Jurišiču. Nadvojvoda Ferdinand je slednjič l. 1595. določil, da naj se dohodki pleterske kartuzije porabijo za dotacijo novega jezuitskega kolegija v Ljubljani. Dve kartuzijanski naselbini, Jurkloster in Pleterje, sta v reformacijski dobi izginili s površja.

Manj kakor moški samostani so primeroma treple ženske redovne naselbine. Sicer tudi tukaj disciplina ni bila brez graje, vendar se je splošno redovno življenje vzdržalo in so se napake z lahkoto zopet odpravile. Klarisinje v škofji Loki in dominikanke v Velesovem so tudi ob času najhujše luteranske agitacije štele po pet do deset redovnic in vzdrževale vzgojni zavod za plemiške hčere. V Mekinjah so imeli velik vpliv na samostansko upravo bližnji luteranski plemiči Gallenbergi, ki so mu bili ustanovitelji in varuhi (patron). Kmalu so se pojavile usodne posledice, ker so si Gallenbergi prillaševali svojevoljno samostansko premoženje in zanesli luteransko propagando med mekinjske redovnice. Prednica Suzana Oberburger (1583-1593) je bila obtožena, da zapravlja samostanski denar, da ž njim podpira svoje luteranske sorodnike, da čita in prepisuje krivoverske knjige. Zlasti pa so ji štel v zlo, da se je v sporazumu z njo njen sorodnik Jakob Gallenberg

Naravno še zmeraj boljše od umelnega

Imamo že celo vrsto umetnih vlaken in iz njih izdelanih tkanin, toda naravne volne in tudi naravne svilne ni še nobeno prekosilo.

Čisto sintetična vlakna, kakor nylon ali terilin, so izdelali v znanstvenih laboratorijih. Tudi umetna svila je nekakšen laboratorijski proizvod. Industrija volne in seveda tudi bombaža pa je bila znana že več sto let pred nastankom industrije v ožjem pomenu besede. Tu bi ugnitil kdo reči, da je narava sama ustvarila vlakno z vsemi lastnostmi in da znanosti ni bilo treba kdo ve kaj proučevati, marveč da je omejila svoje delo samo na to, da je izumila nove stroje in predelovalne metode.

To bi bilo res, da je stvarilo iz katerega je sestavljena volna, preprosto. To pa ne drži, kajti volna je eno najbolj zamotanih tvariv. Ni dvoma, da je prva dolžnost strokovnjakov za volno, da ugotove natančno sestavo surovine. Molekula volne je sestavljena iz silno zamotane veržnega sistema, katerega porazdelitev še vedno ni znanosti ni znana. Edinstvene lastnosti tega naravnega vlakna izvirajo iz njegove molekularne

polastil skoraj vsega samostanskega premoženja in po svoje z njim gospodaril. Bila je skrajna nevarnost, da preide samostan popolnoma v posvetne roke. Zato je akvilejski patriarh opatinjo Suzano odstavljal in ji dal za naslednico Jevdert Radovič, ki pa ni bila dosti boljša od prve. Še je v začetku 17. stoletja so se redovne razmere obrnile na bolje.

(Dalje prihodnjič)

porazdelitve, ki jih lahko med normalno predelavo začasno ali stalno spremenimo. Naloga znanstvenikov je bila kar najbolj prodreti v sestavo volnena vlakna in dognati, kakšne so njegove lastnosti.

In znanstveniki so odkrili hromatografijo delitve. Ta uspeh so dosegli v znanstvenem inštitutu za proučevanje volne v Torridonu. Ta metoda, ki polno treba kdo ve kaj proučevati, enostavljala in pospešuje kemično analizo proteina, velja za tako pomembno za vse človeštvo, da sta bila dva znanstvenika, ki jima pripisujejo odkritje te nove metode, lani nagrajena z Nobelovo nagrado za kemijo. Nobelova nagradjenca sta dr. A. Martin in dr. R. Synge. Hromatografija delitve je razširila človeško znanje na področju kemije in biokemije. Bodoči rodovi bodo videli v tem odkritju eno najvažnejših pridobitev naše dobe.

Elastičnost volne je pokazala človeku pot do praktične uporabe osnovnega znanja o strukturi vlaken. Elastičnost volnena vlakna je v glavnem odvisna od porazdelitve verižne formacije molekul, podvržena pa je vplivu toplote in vlage. Zdjaj so vzroki teh lastnosti že precej razumljivi, pomen tega dognanja pa bodo ljudje prav ocenili šele, ko bodo razumeli, da je volna v vsaki fazi predelave izpostavljena nategovanju in da imata v nekaterih procesih toplota in vlaga važno vlogo. Proučevanje fizičnih lastnosti

volnena vlakna bo za industrijo volne velikega praktičnega pomena. Proučevanje se začne v trenutku, ko požene vlakno iz ovčje kože, nadaljuje pa se z mikroskopskimi kemičnimi in fizikalnimi raziskavami. Izredna lastnost fizikalne sestave volnena vlakna je njegova luskasta zunanja površinska struktura, ki jo vidimo celo pod navadnim drobnogledom. Znanstveniki so jeli uporabljati tudi elektronski mikroskop, s katerim vidijo celo najmanjše delce volne. Celo vlakno bi bilo po dimenzijah za elektronski mikroskop preveliko. Proučevanje površinske sestave vlaken je znanstvenikom pripomoglo, da so odkrili nove metode, po katerih preprečijo da se volna po pranju, med barvanjem in tkanjem ne krči. Volno analizirajo tudi z rentgenskimi žarki in radio-aktivnimi izotopi.

Ladje izginjajo brez sledu

Kljub napredku tehnike in vsakovrstnim modernim sredstvom obveščanja zgine vsako leto na morju več ladij brez sledu.

Lani konec decembra je na vožnji iz nekega norveškega pristanišča v ZDA brez sledu izginila 6.367-tonska nemška tovorna ladja "Melanie Schulte." Njeno zadnje radijsko poročilo so prejela radijske postaje 21. decembra, potem pa ni bilo več nobene vesti ne o ladji, ne o njeni posadki, ki je štela 35 mož. Ladja je na Atlantskem oceanu kratko malo izginila. Nihče ne ve, kakšna katastrofa jo je zadel, ali je postala žrtev nenadnega viharja, ali pa je zavozila na mino.

Vsako leto izgine tako na morjih več ladij. Velika angleška zavarovalnica "Lloyd" vsako leto zabeleži v svoje sezname nekaj "pogrešanih" ladij. Lani jih je izginilo 13, predlanskim 5, leta 1950 pa 9. Brez sledu izginejo navadno majhne tovorne ali ribiške ladje, ki postanejo večidel žrtve viharja. V nekaterih primerih pa so okoliščine dokaj čudne. Tako je bilo z angleško ribiško ladjo "Milford Viscount." Zadnja vest z nje je prišla 1. aprila 1950. Iskali so jo do 16. aprila, potem pa so iskanje opustili. Toda 26. aprila je neka radijska postaja na angleški obali prestregla radijske signale z nje. Iskanje so takoj obnovili, toda spet brez uspeha.

Brez sledu je izginila tudi angleška ladja "Sir Harvey Adamson" z 215 potniki in 64 člani posadke. Izginila je neke med Burmo in Indijo. Leta 1935 so celih šest mesecev iskali po vsem Atlantiku nemško jadralnico "Admiral Karpfanger," ki je izginila v začetku marca. Največja pogrešana ladja pa je bila 16.800-tonska "Waratah," ki je z 122 potniki izginila blizu južnoafriške obale.

So pa tudi ladje, ki izginejo namenoma. Tako je bilo z angleškim parnikom "Ferret." Zavarovalnici so sporočili, da ladjo pogrešajo, in njen lastnik je dobil zavarovalnino. Ladja pa je preurejena in prepleškana mirno vozila naprej. Končno so sleparijo le odkrili in lastnika obsodili na sedem let zapor. V največjo skrivnost pa je zavita usoda ameriške ladje "Mary Celeste," ki jo je njena posadka leta 1872 s spušenimi jadrji za-

rabljati tudi elektronski mikroskop, s katerim vidijo celo najmanjše delce volne. Celo vlakno bi bilo po dimenzijah za elektronski mikroskop preveliko. Proučevanje površinske sestave vlaken je znanstvenikom pripomoglo, da so odkrili nove metode, po katerih preprečijo da se volna po pranju, med barvanjem in tkanjem ne krči. Volno analizirajo tudi z rentgenskimi žarki in radio-aktivnimi izotopi.

Kočevsko progno popravljajo

Kočevska progna je že ves čas po vojni v izredno slabem stanju, se pritožuje "Ljubljanski dnevnik." Sedaj so se končno odločili in jo začeli na veliko veselje prebivalstva popravljati. Obljubljajo, da bodo vso progno obnovili v nekako dveh letih. Doslej je progna obnovljena od Ljubljane do Grosuplje, piše "Lj. dnevnik" — to je pa seveda tudi progna, po kateri vozi vlak v Novo mesto in dalje v Karlovec. Prava kočevska progna se pri Grosuplju šele začne. Ker je bilo pa treba napisati, da je vsaj nekaj narejenega, so napisali, da je kočevska progna popravljena in obnovljena od Ljubljane do Grosuplje. Fantje v Ljubljani so res iznajdljivi.

MALI OGLASI RAZPRODAJA

Rabljene električne ledenice v dobrem stanju od \$35 naprej

Norwood Appliance & Furniture
6202 St. Clair Ave.
JOHN SUSNIK, lastnik

Naprodaj

"Maytag" pralnik, 9 mesecev star, kot nov. \$130. Smo kupili drugega. Kličite PO 1 6362. (145)

Naprodaj

"Westinghouse" ledenica v dobrem stanju. Cena \$40.00. Kličite EV 2-2317.

Zelo dober kup

Na E. 159 St., v bližini cerkve Marije Vnebovzete, je naprodaj dvodružinska hiša. Spodaj 4, zgorej 3 sobe. Vse v dobrem stanju. Se lahko takoj vselite. Samo \$11,000.

Kovach Realty

960 E. 185th St.
KE 1-5030

(146)

Hiša naprodaj

Naprodaj je "bungalow" — 3 spalne sobe, sončna veranda, velika klet, avtomatični plinski grelec, plinski furnezi, zimsko okna in mreže, 1½ garaža in dovoz ter 9 sadnih dreves. \$13,500. Na 927 E. 220 St. RE 1-6829. (144)

NAPRODAJ

Ne čakajte!

Velika hiša z 4 spalnimi sobami na W. 65th St. Sobe se lahko oddajo v najem. Lot 50x129. Je vse za prebarvati in pociniti. Kličite John Morgan Ellis-Behrens Realty Co. BO 2-7844 (144)

Moški dobljo delo

TOOL ROOM
LATHE OPERATORS
MACHINE REPAIRMEN
and
MACHINE REBUILDERS

Visoka plača od ure z dodatki za življenske stroške in mnogo delovnih koristi. Ta dela so v naši E. 93 in Woodland tovarni in v naši E. 152 St. tovarni. Oglasite se v employment uradu na E. 152 St.

MURRAY OHIO MFG. CO.
1115 E. 152 Street
(146)

TAPCO

zdaj izbira izkušene moške

Z A

MILLWRIGHTS

TINNERS

PAINTERS

PIPEFITTERS

ELECTRICIANS

MACHINE

REPAIRMEN

... Prilika za napredovanje

... Dobri delovni pogoji

... Delovne koristi

Employment uradne ure so:

V ponedeljek skozi petek
od 8 zj. do 4:30 pop.

Prosimo prinesite izkaz državljanstva

Mora biti pripravljen delati
vsak šift

THOMPSON PRODUCTS, Inc.

23555 Euclid Ave.
(C.T.S. Bus 28)

(146)

Hammermen

Liberalna plača od ure in bonus. Skupna zavarovalnina — plačane počitnice. Ograjen tlakan lot za parkanje. Nova moderna cafeteria.

Oglasite se osebno pri
Cleveland Hardware & Forging Co.
3270 E. 79 St.
(147)

Ženske dobljo delo

Delo v banki

Išče se bančna uslužbenka za delo pri oknu. Moderni in prijetni prostori.

Superior Savings & Loan
Vog. E. 68 in Superior Ave.
(145)

DEKLETA in ŽENSKO

16 let ali več stare za zavijati, sortirati in različna dela. Vzamemo začetnice. Stalno delo. MENK BROS. LAUNDRY 643 East 103rd St. (146)

Pomivalka

Delo dobi ženska, da bi pomivala posodo v restavrantu od 4. do 8. zvečer.

Sorn's Restaurant
6036 St. Clair Ave.
EN 1-5214
(148)

MALI OGLASI

Iščejo stanovanje

Trije odrasli bi radi dobili 4 do 5 sob s kopalnico v bližini St. Clairse okolice. Kličite se UT 1-6362 od 4. ure naprej. (146)

Pohišto naprodaj

Proda se 8 kosov pohištva za jedilno sobo, 6 stolov, miza in buffet, vse v zelo dobrem stanju. Na 6421 Varian Ave., HE 1-3260. (145)

EISENHOWER V VENEZUELI. — Milton Eisenhower (v sredi na desni) si ogleduje napredek Escuela Militar, venezuelanski West Point. Na čelu skupine zastopnikov, ki je obiskala na predsednikovo željo dežele Južne Amerike, se je Milton ustavil najprej v Venezueli.

ČAS SE NI PREMAKNIL. — Južnokorejski kmet orje na stoletja stari način svoje rižovo polje in se pri tem niti ne ozre na ameriški vojaški helikopter, ki je moral zasilno pristati v njegovi bližini. Stroj je obstal, vol pa vrši svoje delo dalje.

J. S. BAAR

Golobček

Bleda mesečina je skrivnostno in mrzlo lila k nje-mu skozi dvoje oken, v katerih so se različno začrtala samo kila okenskih okvirov, vsa ostala oprava pa se je zgubila v motnem polmraku. "Vstani, prijatelj naš, vstani," so se mu od povsod smehljale jasne oči zvezd, tako da se je moral vsesti s stolom k oknu. Glej, Treštica leži pred njim, kakor na dlani. Niti pes ne bevske, niti miš se ne gane.

"Sveta noč," šepeta Holoubek in s široko odprtimi očmi kar požira to sliko miru in tišine. Kakor čisto srebro se blešči in lesketa sneg po strehah, iz globokih senc žarijo zastrta okna na kmečkih in bajtarskih kočah.

"Da, prav gotovo je bila noč, ko se je rodil Kristus Bog," razmišlja duhovnik in gleda Betlehem, Marijo Devico, Jožefa, pastirje, ovce in osla. Čudno, vse to se mu pred očmi takoj sprevrže v papirnate slike, nerodno izrezane iz lesa, pisano barvane podobe. Celo angel ima paprnato "glosio" v rokah. Holoubek vidi sebe, kako kleči doma ali v cerkvi pred aslicami in čuje svoj glas, kako poje z drugimi: "Božji nam je rojen sin, radujmo se!" Dela si jaslice. Doma zbira deščice, iz gozda pri-nese košaro zelenega mahu, zdaj naleplja in izrezava slike, prižiga svečke in si tiho prepeva:

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO

(DR. KERN)

je zopet v zalogi.

Po pošti stane \$3.25.

tudi

Slovensko-angleški slovar
(Dr. Kotnika)

Po pošti \$5.25

Dobite jih v
potniški pisarniAUGUST KOLLANDER
6411 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio
U. S. A.

Ali ste prehlajeni?

Pri nas imamo izborno zdravilo da vam ustavi kašelj in prehlad. Pridite takoj, ko čutite prehlad.

Mandel Drug

15702 WATERLOO RD.
KE 1-0034

Naročila sprejemamo in izvršujemo po pošti tudi za Cleveland.

DVA POGREBNA ZAVODA

za
zanesljivo
izkušeno
sočutno
pogrebno
posredstvo

pe
ceni, ki jo SAMI
izberete
pokličite

A. GRDINA & SONS
Funeral Directors
1000 East 12th St.
Cleveland 14, Ohio

"Iz prečiste deve, rodbine kraljeve, radujmo se!" ne da bi se zavedal, in vsi pojejo, oče, mami, brat, sestra, učiteljeva Dragica, markovski gospod župnik, Katica, Čuk, vsi njegovi znanci, le trešički otroci ne pojejo, ampak poslušajo in zavoravajo gledajo na jaslice.

"Kaj vi nimate doma jaslic?" jih vpraša Holoubek.

"Nimamo," mu odgovorijo pojoče v zboru, "niti v cerkvi jih nimamo, mi okrasimo samo drevesček."

"Ubogi otroci," jih pomiluje Holoubek, toda zdajci se je v zvoniku, razmajal veliki zvon, udaril je s svojim kovinskim srcem ob svoj mogočni plašč in Holoubek se je pri oknu zbudil iz svojih sanj.

"Da ne boš zaspal," trka Barica s členkom krepko po vratih, "že prvič vabi k polnočnici."

"Saj ne spim," se je oglasil župnik skoraj jezno.

"Torej je dobro," se smeje za vrati Barica in se tiho kakor miš, v toplih copatah vrača v kuhinjo. "Brat je spal, kakor bi ga ubil, trikrat sem morala trkati in se zvon mi je moral priti na pomoč, da se je zbudil," je veselo in nežno pripovedovala v kuhinji Hanzeku in služkinji.

Holoubek je drsal v cerkev, ki je bila nabito polna. Po starodavni navadi je najprej odmolil jutranjice in zapel "Božji nam je rojen sin" in, komaj je končal stavek, je začutil globoko v srcu gorko veselje, kakor da ga je sonce poljubilo, lica so mu zažarela, v žilah mu je kri radostno zašumela, oči so mu gorele kot biseri, doumel je globoko skrivnost teh besedi kot duhovnik in človek. V trenutku se mu je v glavi posvetil pomen tega svetovnega zgodovinskega dogodka, ki ga tako preprosto, tako čudovito pripoveduje prva kitica naše stare božične pesmi. Vsa cerkev grmi in odmeva, "Radujmo se, veselimo se," pojejo starci in starke v klopih, otroci pri oltarju, možje na koru, dekleta v cerkveni ladji in fantje, ki se sramežljivo stiskajo pod korom in v veži. Celo ogle se zgubijo v valovju navdušenih ljudskih glasov, bučijo samo nizki pedali, da se cerkvena maje v svojih temeljih. Zdi se, da celo angelci, po oltarju in prižnici razvrščeni, mahajo z rokami in krili in da resni svetniki po stenah in stranskih oltarjih odpirajo usta in celo sama prvaka apostolov v glavnem oltarju odprajo usta in celo sajeta: "Radujmo se, veselimo se."

Holoubek stoji pred oltarjem kakor kip. Ne gane se, četudi bi že moral v zakristijo, da odloži pluvial in obleče najlepšo mašno obleko, vzame kelih in da, preden odpojejo, pristopi k oltarju za mašo. Ne more se ganiti z mesta, dokler poje in vriska pesem okrog njega. Stoji kakor pribit, solze mu silijo z oči, iz grla pa vre kitica za kitico, "Že je Goliat oplnjen," že "človek odkupljen," že se ziblje zadnjič odpev "Iz prečiste deve, rodbine kraljeve," ta in oni se oddahne, "božji nam je rojen sin," in zdaj zveni kakor jeklo, grmi kakor slap in buči kakor vihar, da se zledenela okna tresejo in po mrzlem steklu tečejo kapljice zgoščene sopare, kot bi celo okna d radosti jokala.

Zdaj pa kakor da bi odsekal, je pesmi konec, čar je minil, orgle so utihnile, sveta tišina se je razlila naokrog, vsi so se zazrli na Holubka, ki stoji na najnižji stopnici razsvetljenega oltarja, in vsem se je zdelo, da je

njegovo glavo obkrožala taka svetloba, kakor jo imajo naslikano svetniki na podobah. Vidi jo ga, kako je pokleknil, se priklonil in s tem čarom odšel v zakristijo.

Pri peti maši se je upravitelj zelo potrudil: božičnice so se vrstile druga za drugo, ena lepša od druge, prihodarjeva gospodična je pela velik solilo in mladi gospod učitelj jo je spremljal na goslih. Vse je bilo ljubko, ali ni več tako mogočno osvaja-lo. Tu in tam je kakšna starka, zavita v kožuh, celo zadremala, fantje pod korom so si šepetali posvetne reči, dekleta so zehale v dlani in komaj čakale, da bi bilo že vsega konec in bi se mogle obrniti in pogledati, kdo jih bo spremljal domov...

Holoubek se je vrnil iz cerkve vesel in zadovoljen. Na sveti dan in ob koledah pa se je včasih zamislil in nagnil glavo na ramo, kakor bi prisluškoval. In res je slišal včasih vsiljiv glas: "Jaslice ti manjkajo v cerkvi, hlevček bi moral tam biti, kakšen naj bo božič brez pastirjev, ovčev, brez svete družine," mu je očital toliko časa, dokler ni izvil iz kota knjižnice zaprašene cenike in začel po njih brskati. Vzel je pero v roke in napisal nekaj pisem rezbarskim tiskarjem. Do novega leta je imel na mizi že ličen kupček slik, sešitkov, načrtov in knjižic, ki jih je venomer pregledoval.

"Torej zjutraj, če Bog da, se bomo lotili rži, mlatiče sem že najela," je naznanila Barica pri večerji.

"Da, prav tako," je pritrdil župnik, "toda s cepci, ne s strojem — kaj?" je vprašal zaradi gotovosti.

"Kajpak da s cepci, rabimo slamo za povresla, s strojem bi sicer bili v dveh ali treh dneh dovršili, toda namesto slame bi imeli sečko. Pa tudi ženske bi rade sedaj v zimi kaj zaslužile."

Mislil, da bomo v enem tednu končali."

Drugo jutro je zadonel z župnikovega skednja enoličen glas cepcev štirih mlatičev. Holoubek je poslušal in dobro ločil razne Hanzekove udarce. "Stoji nasproti grobarjevi in mlati po slami, grobarka in služkinja pa otepata klasje — aha, zdaj so red spremenili — zdaj ga iztrešajo — vežejo v škopnik in češajo na glavniku slamo, lepo ravno kakor trstika," je v duhu spremljal delo na gumnu in močno zahrepenel stopiti med mlatiče kot nekdanj, švigniti s cepcem, da v zraku zažvižga, udariti z njim da slama odskoči in trdi pod zazveni, pa se je bo-

lestno nasmehnil, mahnil z roko, otrl si draž in oči, se usedel v svoj naslanjač in nič več mislil na to. Znova je segel po slikah z jaslicami in jih Bog ve kolikokrat že pregledoval. Za nobenega teh vzorcev se ni mogel odločiti, nobeden ni ustrezal njegovi zamisli. "Saj so ti pastirji oblečeni kakor čunjarji, polnagi, kralji brez rokavic in krone, sveti Jožef bos, Marija Devica tako nalahko oblečena in Jezušček nima niti plenice in sena, da bi se vanj zakopal. Kam bi s tem v naših zimah, vsi bi pomrzili v taki lopi, kakršen je ta hlevček, še vol in osliček." Naj je še tako iskal, vendar ni mogel najti podob, ki bi se uje-

"ENO DESNO, DVE LEVO." — Dve mladi Korejki se vneto ukvarjata s pletenjem, da bi pomagali svojim rojakom prek mrzlega in prihodnji zimi. Mladenci sta članici "Pletilnega krožka za Korejo" v New Yorku.

NAROČITE SI

DNEVNIK

AMERIŠKO DOMOVINO

NAJVEČJI

SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

AMERIŠKI DOMOVINI

male z njegovo svojsko zamislitvijo betlehemske idile.

"V cerkev bom postavil jaslice, kakršne so najbolj v modi, kakršne vsi kupujejo in hvalijo," je z odporom bral zahvale nekaterih župnikov, ki so jih spretni trgovci ponatiskovali v cenikih za učinkovito reklamo, "toda zase si sem na mizo postavim jaslice po svojem okusu in zamisli, pa ne iz papirja, ne poslikane, temveč kakor žive podobe, kakršne je pri nas doma imel mlinar, da se bodo gibale, obračale, hodile — da bi jim bilo treba samo spregovoriti, take si bom postavil." Moral je vstati, tako se mu je ta misel priljubila in ga navdušila. Pahnil je od sebe vse te rokodelske, šablonske ponudbe jaslic in se zamislil. Da, toda kje naj kupi take lutke, kam naj se obrne?

"Kje pa jih je našel, od kod jih je dobil naš mlinar? Ta bi pač znal svetovati — v glavi se mu je posvetilo in zdajci se je udaril v čelo, pred njim se je razjasnilo, oživel je v njem polno spominov. Da, čisto natančno se spomnja. Stari mlinar si je s

tem preganjal čas kot preužitkar, sam je lastnoročno izrezoval vse človeške podobe in tudi živinco je sleherni leto izpopolnjeval ter olepševal svoj "Betlehem." Nisi ga drugače videl kakor z naočniki na nosu in z dletom v roki, vedno je samo rezal in dolbel, barval in lepil. Vedno z novimi podrobnostmi je na vsakoletni sveti večer presenečal otroke, budil občudovanje tudi pri odraslih, tako da to gledališče v mlinu nikdar ni postalo vsakdanje.

"Tu sedim vso zimo kakor začarana kraljičina, včasih gnijem od dolgega časa, samo molim in premišlujem, na sprehod si ne upam, da ne bi padel — zakaj ne bi mogel jaz." — in kar ustrešil se je in ni upal do konca premisliti. Toda prestrašil se je novosti, čim dalje pa je na to mislil, tem bolj se je ogreval za otroško misel, da bi si spet sam, kakor v otroških letih, postavil jaslice.

(Dalje prihodnjiš)

PODPIRAJTE SLOVENSKE
TRGOVCE

PERUTNINA

17330 BROADWAY, MAPLE HEIGHTS

V zalogi imamo vedno očističene piščance in na kose zrezane ter vseh vrst perutnine. Se priporočamo za svatbe, bankete in razne druge prilike. Pridite in si izberite.

ANDY HOČEVAR in SINOVI

Tel. v trgovini MO 2-2330 — na domu MO 2-2912

Naznanilo in Zahvala

Vsem sorodnikom in prijateljem naznanjamo, da je umrl naš dobri, nepozabni oče

Frederick Plesničar

in sicer dne 21. junija 1953 v častitljivi starosti 78 let.

Pogreb se je vršil dne 24. junija iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in Sinovi v cerkev Marije Vnebovzete na Holmes Ave. ter od tam na Calvary pokopališče, kjer smo ga položili k večnemu počitku.

Blagopokojnik je bil rojen dne 14. julija 1875 v vasi Oglarja št. 12, Trnovo pri Gorici, odkoder je prišel v Ameriko pred 50. leti.

V dolžnost si štejemo, da se iskreno zahvalimo vsem za vence, ki ste jih položili h krsti dragega očeta; vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir in pokoj njegove duše; vsem, ki so dali svoje avtomobile na razpolago pri pogrebu, kakor tudi vsem, ki so prišli pokojnika pokropiti ko je ležal na mrtvaškem odru. Hvala pogrebcem, ki so nosili krsto, č. gg. duhovnom pri fari Marije Vnebovzete za molitve in opravljene cerkvene pogrebne obrede, vsem, ki so pokojnika spremili na njegovi zadnji poti na pokopališče, ter pogrebniemu zavodu Joseph Zele in Sinovi za vso postrežbo in vzorno voden pogreb. Iskrena zahvala bodi izrečena vsem, ki ste stali ob strani in bili v pomoč in tolažbo v dneh naše žalosti.

Počivaj v miru, dragi oče, in lahka naj Ti bo ameriška gruda!

Žalujoči ostali:

MRS. STELLA OZBIČ, MRS. CAROLINE VRH in
MRS. VICTORIA HALPERN (v Yorktown, N. Y.),
hčere

VICTOR, sin

SEDEM VNUKOV in VEČ SORODNIKOV
v stari domovini pa sin HENRY in VEČ SORODNIKOV
Cleveland, Ohio, 22. julija 1953.

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in šk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0625